

תגובה לגליון "פואטיקה מזרחית"

שירה שאינה קשורה למקום ולזמן

תיאטרון

כרמית מירון

פרפראות

"נמר חברבורות" בתיאטרון הבימה; מאת יעקב שבתאי, נוסח ההצגה: חנן שניר ועדנה שבתאי, בימוי: חנן שניר, תפאורה: רוני תורן, תלבושות: עפרה קונפינו, מוסיקה: אורי וידיסלבסקי

"העיר הלבנה תל אביב, הבנויה על חולות, בימי נעוריה... שנות העשרים של המאה העשרים."

פינק, אחיו של נוח (בעל בית קפה), מגיע לביקור בארץ, וחלומותיו והזיותיו עמו. אף כי הוא לבוש בהידור רב ומחלק מתנות על ימין ועל שמאל, כיסיו ריקים. אך לבו גדוש אהבת הארץ, אהבת קרוביו ואהבת רעיון הקרקס שהוא רוצה להקים על חולות תל אביב. הוא משפיע על באי בית הקפה של אחיו להשקיע בהגשמת חלומותיו, ועורך מסיבה לכבוד הנחת אבן הפינה לקרקס הדמיוני... אך במהרה נגוז החלום. כולם מחפשים את פינק

פואטיקה היא שירה שאינה קשורה לשום מקום וזמן. היא יכולה, ספציפית, להיות קשורה למקומות ולזמנים. אך היא משוחררת מכבלים גשמיים וכל כבלים שהם, אם היא ממלאה את יעודה. הכבלים היחידים שהיא אסירה בהם, הם מהות השירה, וטבע היותה שירה, מיסוד היותה כזו.

השירה נולדה להיות מה שהיא. הכותב אותה הוא רק אבן דרך בציון תולדות חייו. אין לזה שום קשר עם שירתו. יכול להיות משורר בזימבבווי, ששירתו תימלא בהווי של פורטוגל למשל. שיר הוא מהות, ומקום גיאוגרפי של הנושא את השיר בקרבו, אינו מרחיב ואינו מצמצם את מהות השיר, ואינו מוסיף או גורע ממשקל היות היצירה שיר. איני מתכחשת כמוכן למוצאי הבגרדי, שהוא ארם נהריים מסופוטמיה, מקום שהיה כולו יפעה, ולא פעם העותי בחלומותי להתגעגע מאוד לשם. אמנם ספגתי ריחות ושפעת עצי דקל, ואת החידקל, אבל בתוכי גם הריין והדנובה יכולים לפכות את המהות השירית הטמועה בהלך שבי.

להווה אומר שהמהות השירית היא הקרקע והקרקע הנפשית בה מקועקע המשורר. ושום קעקוע או שייכות אחרת אין להם נגיעה בבת השיר שבתוכו. כמוכן הוא ספציפית, אם ידרוש ממנו השיר, יתייחס לתולדות חייו, שהם בהכרח קשורים למקום ממנו הוא בא, אך זהו נתיב גשמי אחד, בתוך המהלך השירי. על כן כל משורר אם מכונה הוא משורר, הוא הלך שבו בת השיר היא מולדתו וארצו, וגיאוגרפית הוא שייך רק לה, לעניות דעתי. אני באופן אישי מהות השיר בתוכי ואלך אחריה באשר תצווני ואמות אחריה ואחיה ועל חרבה ועל ברכתה וחסדיה.

■ אמירה הס

תיקון טעות

בגליון 309-310 ברשימתו של יוסי ברנע על ספרו של שלמה זנד נפלה לצערנו טעות: נכתב - "לא ניתן שלא להתייחס כלל למאמרו הביקורתי ביחס לכתיבת האידיאולוגיה הפשיסטית של זאב שטרנהל..." (עמ' 8). וצריך היה להיות: "...ביחס לכתיבתו של זאב שטרנהל על האידיאולוגיה הפשיסטית."

חדש 'עתון 77'

סדנת קריאה וכתיבה בהנחיית אורית אילן

"בעיני הסופר, אין ההבחנה בין כתיבה לקריאה כה מובהקת. שתי הפעילויות דורשות ממנו ערנות ומוכנות ליופי שאין להסבירו [...] זהירות קשובה למקומות שבהם הדמיון מתבל בעצמו [...] מודעות למאבקו, השלו או המיוזע, על השגת משמעות ויכולת להביעה." [טוני מוריסון]

סדנה ייחודית, המשלבת קריאה בטקסטים מגוונים [סיפורת, שירה, הגות וטקסטים חוצי-ז'אנרים] - עם כתיבה של המשתתפים עצמם. על תיאוריות (כמעט) לא ידובר בה, אבל ידובר בה רבות על דיוק וערנות, קשב, מוסיקליות ומודעות בתהליכי הקריאה והכתיבה - ועל הדרכים לחדד ולעדן אותם. הסדנה מיועדת לכל מי שרוצה להעמיק ולהעשיר את המפגשים שלו עם טקסטים, ובאמצעותם עם העולם ואולי גם עם עצמו.

אורית אילן כותבת, חוקרת ומלמדת לימודי תרבות, יהדות וספרות ומנחה סדנאות כתיבה וקריאה.

לפרטים: 'עתון 77' 03-5618271 iton77@actcom.co.il